

ע"פ 23805/12/15 - מאיר שלומית, נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 23805-12-15 מאיר שלומית נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 90503693039
לפני כבוד השופטת אספרנצה אלון
מאיר שלומית,
המערערת
ע"י עוה"ד ר' רויטגרונד

נגד
המשיבה
מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

החלטה

1. בפני ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום לתעבורה בחדרה (כבוד השופטת כרמית פאר גינת) שניתן ביום 14.10.15 בתיק תת"ע 7371-03-15 (להלן: "**בית משפט קמא**"), במסגרתו הורשעה המערערת בהעדרה בעבירה של אי ציות לרמזור, עבירה לפי תקנה 22(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "**התקנות**") ונגזר קנס בסך 1,200 ₪ ופסילה על תנאי לתקופה של חודשיים וזאת, למשך שנתיים.

2. ערעור זה הוגש תחילה בטענה כי המערערת לא קיבלה את הודעת הקנס או את ההזמנה למשפט. המערערת טענה עוד כי כתב האישום אינו חתום והוא נושא תאריך 25.3.15 בעוד העבירה נעברה לכאורה ביום 12.10.14, כלומר 5 חודשים ו-13 ימים לאחר ביצוע העבירה, כאשר סע' 225א(1) לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982 (להלן: "**החוק**") קובע שיש להגיש כתב אישום תוך 4 חודשים.

כן טענה המערערת, כי בית המשפט רשאי לשפוט אותה בהעדרה, אם סבר כי לא ייגרם לה עיוות דין (סע' 240א(3) לחוק), אבל בית משפט קמא לא קבע שהוא סבור כך. לטענתה אי התייצבות וויתור על הזכות להתגונן, איננה פוטרת את המאשימה מלהביא את ראיותיה. האפשרות לראות בנאשם כמודה רק בשל שלא התייצב, אינה מתיישבת עם פסקת ההגבלה אשר בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

נוכח האמור טענה המערערת, כי יש לבטל את פסק הדין או לחלופין להורות על תשלום הקנס בסכום המקורי.

3. בדיון שהתקיים ביום 22.2.16 הגישה המשיבה שני תדפיסים מהם עולה כי הומצאו למערערת שני זימונים, הראשון מיום 22.11.14 לפיו זומנה לדיון שנקבע ליום 20.1.15 והשני, מיום 18.11.14 לפיו זומנה לדיון שנקבע ליום 13.10.15. על שניהם חתומה המערערת בחתימת ידה.

המערערת התנגדה להגשת התדפיסים משלא הוגשו לבית משפט קמא. ההתנגדות נדחתה והוריתי על הגשת המסמכים. בהמשך הודיעה המערערת כי היא עומדת על ערעורה וביקשה להגיש טיעונים בכתב.

טענות המערערות: -

4.

המערערות הגישה טיעונים בכתב בהרחבה יתירה ואלו, בתמצית, עיקר טיעוניה:

התדפיסים שהוגשו אינם עונים על דרישות החוק, אינם ערוכים כדין ואינם חתומים ולכן אין להם כל תוקף משפטי. לטענת המערערות, מדובר ב"עבודת הכנה" לכתב האישום אשר יוגש במועד עתידי, אחרי שהתובע ישלים את החסר ויעניק לו את חתימתו. לראיה מפנה המערערות להבדלים בין תדפיסים אלו לכתב האישום שבתיק: שם העד "אילן כרמית" הוסף לכתב האישום ואינו מופיע בתדפיסים; בתדפיסים מופיעה הערה כי "הזמנה לדין זו מחליפה הזמנה לדין קודמת אם נשלחה לך לגבי העבירה הנ"ל" ואילו בכתב האישום אין הערה כזו, למרות שהוא מתיימר להיות "העתק" של התדפיס; כך גם השינוי בכתובת העד טל ק, שנעשה ללא בקשה כדין.

התדפיסים שהוגשו רק בהליך הערעור ולא בפני בית משפט קמא, אינם ערוכים בהתאם לטפסים הרלוונטיים, בין אם מדובר בטופס 4 או 7א לתוספת החוק או טופס 8 לתוספת התקנות. כל אחד מטפסים אלו כולל הערה לנאשם ולפיה במידה ולא יתייצב, יחשב כמודה וניתן לדון אותו בהעדרו, הוראות בבחינת "לפני עיוור לא תיתן מכשול" אשר לא נכללו לא בתדפיסים ולא בכתב האישום שבתיק.

5.

כתב האישום שבתיק אינו חתום - לטענת המערערות, לא מדובר בפגם טכני כטענת המשיבה, אלא בפגם מהותי המבטל כל הליך שהתקיים בעקבותיו (ע"פ 146/51 נואסר נ' היועץ המשפטי לממשלה וכן בש"פ 939/98 מנואל כץ נ' מדינת ישראל וע"פ 168/51 היועמ"ש נ' ארביד, פ"ד 284, אשר דנו בהעדר חתימה על כתב ערעור). בכל האסמכתאות שהגישה המשיבה דובר על נאשם שהתייצב למשפטו ובכך התרפא הפגם ואילו במקרה זה, המערערות לא התייצבה ולא הייתה חייבת להתייצב. כמו כן טענתה כי אין צורך בחתימה על כתב האישום מסתמכת על פסיקה של בית המשפט המחוזי, שניתנה בניגוד להלכה המחייבת של בית המשפט העליון.

לטענת המערערות, אכן, פגם טכני ניתן למחילה, אך במקרה זה המשיבה לא ביקשה, לא בבית משפט קמא ולא בהליך זה, לתקן את הפגמים הטכניים אלא מבקשת להתעלם מהוראות החוק ולמחול לה על פגמים אלו, מבלי להסביר מדוע נפלו פגמים אלו ומבלי להגיש בקשות מתאימות וליידע את הנאשם בדבר הגשתן.

בהעדר חתימה ובהעדר ההוראות של "בפני עיוור לא תיתן מכשול" רשאית הייתה המערערות להישאר בביתה, ואין נפקא מינה אם היא עשתה במודע ועל פי עצה משפטית שקיבלה או שלא במודע ואף בשכחה. בכדי להחיל על המערערות הוראות השפיטה בהיעדר, ראוי לדאוג לזימון כדין ומשלא נעשה הדבר והמערערות נשפטה בהעדר, נגרם עיוות דין.

6.

לטענת המערערות, יש לקבוע כי לא בוצעה מסירה כדין - הן לפי סעיף 228 לחוק והן לפי סעיף 38 לתקנות, מי שרשאי לבצע את המסירה הוא "שוטר" אשר יש לו יסוד להניח שהאדם לו הוא מוסר, אכן ביצע את העבירה. מעיון בתדפיסים לא ברור מיהו טל ק. שמופיע עורך ההודעה ואילו בכתב האישום

הוא מופיע כעד וגם כתובתו השתנתה. גם הוראות סעיפים 228(א)-(ב) באשר לברירת משפט לא התקיימו.

7. **התיישנות** - לטענת המערערת, משהוכח כי לתדפיסים אין תוקף משפטי ומהווים הם עבודת הכנה לכתב האישום שבתיק, הרי שכתב האישום הוגש לכל המוקדם ביום 25.3.15, היינו 5 חודשים ו- 13 יום לאחר מועד העבירה ולכן התיישן.

8. המערערת חזרה אף על טענותיה בכתב הערעור ולפיהן, סעי' 240(א)(2) לחוק עומד בסתירה לפסקת ההגבלה שבחוק יסוד כבוד האדם וחירותו וכן כי בית משפט קמא לא נתן דעתו באשר לתנאי שבסעיף 240(א)(3) לחוק ולפיו עליו לנמק כיצד סבור הוא שלא יהיה בשפיטת הנאשם בהעדרו, עיוות דין. לטענתה, בעבירה של אי ציות לרמזור, אשר מבוצעת כמעט תמיד בהיסח דעת, לא רק שאין לקבל את ההודאה הפקטיבית שבסעיף 240(א)(2), אלא שגם אין לקבלה אפילו התייצב הנאשם והודה בה בפה מלא, זולת אם סנגור מקצועי עשה זאת בשמו.

תגובת המשיבה

המשיבה שבה על טענתה כי יש לדחות את הערעור ואלו עיקר טיעוניה:

9. יש לדחות את הערעור נוכח אי התייצבותה של המערערת לדיון בערעור, ללא כל נימוק וזאת, בהתאם לסעי' 208 לחוק.

10. המערערת מאריכה בטיעוניה על מנת להסיט את הדיון מהנושא העיקרי - האם המערערת קיבלה לידיה הזמנה לדיון שהתקיים בתאריך 13.10.15. למערערת נשלחו שני זימונים, הראשון מיום 22.11.14 לפיו זומנה לדיון שנקבע ליום 20.1.15 והשני, מיום 18.11.14 לפיו זומנה לדיון שנקבע ליום 13.10.15. על שניהם חתומה המערערת בחתימת ידה.

מסיבות השמורות עמה, בחרה המערערת שלא להתייצב לדיון שנקבע לתאריך 13.10.15 ובפני בית משפט קמא הוצג אישור מסירה כדיון.

11. המערערת נתפסת בטיעוניה לפגמים טכניים בכתב האישום ובעניין זה המשיבה מפנה להוראות סעי' 238 לחוק ולפסקת כב' השופט כמאל סעב בעפ"ת 631-03-13 אשר התייחסה לפגם טכני שנבע מהעדר חתימת תובע על כתב האישום, דברים היפים בנוגע לכל הפגמים הטכניים אליהם מפנה המערערת.

לא ברורה הטענה לאי התאמה בין כתב האישום להזמנות ומכל מקום לא נטען שהמערערת לא התייצבה לדיון בגלל סברה שכתב האישום שנמסר לה אינו ערוך כדיון, או הושמט ממנו עדי תביעה או הערות המתייחסות לסדרי הדיון.

דין והכרעה: -

12. לאחר ששקלתי נימוקי הערעור, טיעוני הצדדים ובחנתי את הדין וההלכה, הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות.
13. עסקין במי שהורשעה בעבירה של אי ציות לתמרוך, עבירה אשר סעיף 240 לחוק חל עליה ולפיו ניתן לדון את הנאשם בהעדר עיוות דין וזו לשונו:
- "240 (א) בעבירות לפי פקודת התעבורה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת קבע, יחולו סדרי דין אלה:**
- ...
- (2) נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו;**
- (3) בית המשפט רשאי לדון נאשם לפי הוראות פסקה (2), שלא בפניו, אם הוא סבור שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום עיוות דין לנאשם ובלבד שלא יטיל עליו עונש מאסר...."**
14. ראשית אבהיר, כי שאלת התכליות וההצדקות העומדות בהסדר הקבוע בסעיף 240 לחוק, כמו גם תחולתו של סעיף זה, אף על עבירות חמורות יותר, כגון עבירה של נהיגה בשכרות, נדונה והוכרעה בבית המשפט העליון (רעפ 9183/11 **הרש מנדל הסנפרץ נ' מדינת ישראל** (7.2.12); רע"פ 3507/11 **יעקב קובי ימין נ' מדינת ישראל** (30.6.2011); ע"פ 4808/08 **מדינת ישראל נגד שרון מנחם** (6.1.2009); רע"פ 9142/01 **סוראיה איטליא נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז (6) 793 (2003) (להלן: **"הלכת איטליא"**)). לא מצאתי בסיס לטענה כי הרשעה לפי סעיף זה עומדת בסתירה עם פסקת ההגבלה שבחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. המערערת לא הפנתה לפסיקה וכל שהפנתה אליו הינו מאמר שעורכו אינו ידוע ולא ברור אם פורסם והאמור בו אינו עולה בקנה אחד עם הפסיקה הענפה של בית המשפט העליון, אשר דן והכריע בשאלת תחולתו של סעיף זה.
15. בחנתי את טענות המערערת ולא מצאתי כי ישנה הצדקה להיעדרותה מהדין או כי הוכח שנגרם לה עיוות דין בהרשעתה שלא בפניה או שייגרם לה עיוות דין מאי ביטול פסק הדין, הכל בשים לב להוראות סעיפים 240(א) ו-130(ח) לחוק ולהלכת איטליא והפסיקה הרבה שדנה בתנאים לביטול פסק דין שניתן בהעדר הנאשם.
16. **הסיבה להעדר התייצבות** - טענות המערערת מתמקדות כולן בפגמים שנפלו בהזמנות לדין ובכתב האישום, כגון העדר חתימה, העדר אזהרה כי באי התייצבותה בית המשפט רשאי לדון אותה בהעדרה ועוד. לטענתה, מדובר בפגמים מהותיים ולא טכניים, אשר בגינם לא הייתה חייבת להתייצב לדין. אין בידי לקבל טענה זו.

17. תחילה יש לזכור, כי המערערת טענה בערעורה כי לא קיבלה הודעת קנס או זימון לדיון ולכן לא ניתנה לה הזדמנות לשלם את הקנס בערכו המקורי. רק לאחר שהוצגו תדפיסים המלמדים כי שתי הזמנות הומצאו למערערת והתקבלו על ידה, החלה לטעון כי כלל לא הייתה חייבת להתייצב בשל הפגמים שנפלו בהזמנות. המערערת לא הגישה כל תצהיר ולא נימקה בערעורה, מהי סיבת העדרותה. אין בנימוקים כל טענה, כי הפגמים שנפלו בהזמנות, הם אלו שגרמו **בפועל** לאי התייצבותה.

18. למעשה, בפנינו מי שקיבלה הזמנות לדיון ובחרה שלא להופיע לדיון, מבלי לתת הסבר באשר לסיבה שכך בחרה לפעול ומבלי לטעון שלא ידעה כי בית המשפט עלול לדון אותה בהעדרה. רק לאחר שהוכח כי הוזמנה לדיון, הועלו טענות בדיעבד כי כלל לא הייתה חייבת להופיע. בנסיבות אלו, אין לומר כי הוכחה קיומה של סיבה מוצדקת לאי התייצבותה של המערערת.

19. על דרך ההיקש אפנה לרעפ 718/12 **חמאדה ואיל נ' מדינת ישראל** (4.4.12), שם נטען כי פרטים מהותיים לא תורגמו לשפה הערבית ונקבע, כי על אף שראוי כי כל המסמך וכל הפרטים יתורגמו, לא הוכח כי העדר התרגום הוא שהביא לאי התייצבות המבקש ולכן בקשתו נדחתה. צא ולמד, לא די בקיומם של פגמים אלו ואחרים בהזמנות לדיון ויש להוכיח כי פגמים אלו הם שגרמו לאי התייצבות המערערת. כאמור, המערערת לא טענה ולא הוכיחה זאת.

20. **עיוות דין** - האם יש בטענות המערערת בכדי להוכיח קיומו של עיוות דין. המערערת אינה מכחישה את ביצוע העבירה, אינה מנמקת מה הן טענותיה כנגד ההרשעה והאם תודה או תכחיש את העבירה, במידה ויבוטל פסק הדין.

נותר לבחון, האם יש בעובדה כי אין בפסק הדין הנמקה או התייחסות, האם סבור בית משפט קמא כי לא ייגרם למערערת עיוות דין מהרשעתה שלא בפניה, בהתאם להוראות סעיף 240(א)(3) לחוק, בכדי להביא לביטול פסק הדין. כן יש לבחון, האם הפגמים להם טוענת המשיבה שנפלו בהזמנות לדיון ובכתב האישום, מביאים למסקנה כי כתב האישום מבוטל, גם לאור התיישנות העבירה ולכן גם לביטול ההרשעה.

21. **באשר להעדר הנמקה** - אכן, במקרים מסויימים העדר ההנמקה עלולה להביא לביטול החלטה או להחזרת התיק לבית משפט קמא. אולם, במקרה שבפניי, המערערת לא פנתה לבית משפט קמא בבקשה לביטול פסק הדין בשל העדר הנמקה. בהחלטה מיום 14.12.15 הוריתי על מחיקת הערעור על מנת שתעלה המערערת את טיעוניה בפני בית משפט קמא, במסגרת בקשה לביטול פס"ד, אך המערערת בחרה לוותר על אפשרות זו וביקשה לנהל את הערעור. בנסיבות אלו, לא מצאתי כי יש להורות על ביטול פסק הדין מנימוק זה וסבורה אני כי יש לבחון את הטענות לקיומו של עיוות דין לגופן.

22. **הטענות לפגמים ולבטלות כתב האישום** - המערערת טוענת כי אין להזמנות לדיון שהוגשו כל נפקות משפטית משאינם עונים על דרישות החוק ומהווים הם אך עבודת הכנה לכתב האישום שהוגש והנושא תאריך 25.3.15. בתאריך זה עברו למעלה מ- 4 חודשים וזאת בניגוד לסעיף 225א(1א)(1) לחוק.

עיינתי היטב בטענות המערערת ובחנתי אותם וסבורה אני, כי אין בפגמים הנטענים בכדי להביא לביטול כתב האישום. המערערת קיבלה שתי הזמנות לדין וגם אם כתב האישום אינו זהה להזמנות, אין בשוני (שם העד וכתובתו) בכדי להביא למסקנה כי כתב האישום מבטל את ההזמנות הקודמות ואינו מהווה חלק מהן או כי אלו היוו אך עבודות הכנה לכתב האישום שיוגש. ההזמנות כללו מועדי דיונים ועל המערערת היה להתייבב לדיונים אלו ולהעלות טענותיה כנגד המסמכים, אך בחרה שלא לעשות כן, כאשר אין בפניי טענה כי בחירתה זו נבעה כתוצאה מסברתה, כי למסמכים אלו אין נפקות משפטית. דברים אלו נכונים גם לגבי העדר החתימה, אשר בנסיבות תיק זה מהווה פגם טכני שאינו מביא בהכרח לבטלות ההחלטה (רעפ 4624/13 **רוסלן קוזניצוב נ' מדינת ישראל** (27.08.2013)).

23. סוף דבר - הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ט אדר ב' תשע"ו, 29 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.